

Економіка знань та інтелектуальний потенціал

УДК 330.341.1

САГАЙДАК-НІКІТЮК Р.В., доктор фармацевтичних наук, професор
КОНОВАЛЕНКО М.К., кандидат технічних наук, доцент
Національний фармацевтичний університет

РОЛЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ РЕНТИ В ЕКОНОМІЦІ ЗНАНЬ

Сагайдак-Нікітюк Р.В., Коноваленко М.К. Роль інтелектуальної ренти в економіці знань

В статті проаналізовані теоретичні аспекти важливого напрямку сучасного етапу розвитку економічної думки – економіки знань. Показані роль і значення інтелектуальної ренти в розвитку теорії економіки знань.

Сучасний етап розвитку продуктивних сил суспільства включає таку виробничу силу, як знання. Прискорення науково-технічного прогресу активізує інноваційну діяльність будь-якої національної економіки.

На перший план, як основна цінність компанії, виходять нематеріальні активи. Важливим поняттям в теорії та методології економіки знань є інтелектуальна рента.

Автори роботи показали проблеми, які постають перед науковцями в напрямі розробки теорії економіки знань. Так, сьогодні в теоретичному плані ще не склався понятійний апарат, а саме немає єдиної думки вчених стосовно тлумачення дефініції «інтелектуальна рента», не розроблено до кінця механізм формування інтелектуальної ренти в окремих галузях економіки країни.

Ключові слова: економіка знань, інтелектуальна рента, інноваційний розвиток, людський капітал, механізм.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Важливим стратегічним напрямом розвитку національної економіки є перехід до економіки знань, що створює основу стійкого зростання та якісних змін структурних характеристик народногосподарського комплексу, його міжнародної конкурентоспроможності та життєдіяльності.

В умовах економіки знань особливого значення набувають дослідження, об'єктом яких виступає інтелектуальна рента, яка ще не отримала об'єктивної вартісної оцінки та правового захисту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням інтелектуальної ренти сьогодні присвячені наукові роботи цілої низки авторів. Так, Васил'єва М.В. вивчає окремі характеристики та прояви економічної системи в економіці знань [2]. При цьому вона зазначає, що нова економічна система не стільки оперує знаннями та змінює ними реальне виробництво, скільки як системи використовує та впроваджує інновації в практичне життя. Іващенко Н.П. [3] доводить, що нова технологічна база економіки, підґрунтям якої є інформація

(знання, наука), має новий вартісний механізм, за допомогою якого можливим стає перерозподіл частки вартості, що створюється, та забезпечення часової монополії, наслідком якої стає підвищення норми прибутку на рівні фірми. Яковець Ю.В. в своєму дослідженні розглядає теорію ренти в аспекті впливу технічного та інтелектуального потенціалу на економіку [4].

«Когнітивну» ренту досліджували такі вчені, як Макарова В.Л. та Клейнер Г.Б. [5]. Риддестрале Й. та Нордстрем К. вивчають конкурентні переваги економіки та можливості її модернізації у взаємозв'язку з накопиченим та реалізованим людським капіталом [6]. Аналізу загальнотеоретичних питань інтелектуальної ренти присвячена робота Мітіна А.Н. [7].

Незважаючи на достатню кількість теоретичних досліджень в економіці знань та інтелектуальної ренти, сьогодні ще існує велика низка питань, які очікують своєї проробки. Це питання загальної теорії інтелектуальної ренти, її впливу на підвищення конкурентоспроможності економічних систем на макро - й

мікрорівнях, методологічні аспекти інтелектуальної ренти та ін.

Формулювання цілей статті. Метою статті є узагальнення теоретичних положень теорії інтелектуальної ренти та її особливостей і ролі в економіці знань.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для визначення ролі та місця інтелектуальної ренти необхідно дослідити тлумачення дефініції «інтелектуальна рента», що надається різними авторами, які вивчали цю проблематику (табл. 1).

Таблиця 1

Визначення дефініції «інтелектуальна рента»

Автор	Тлумачення поняття «інтелектуальна рента»
Саліхов Р.С. [8]	Інтелектуальна рента – це надприбуток, який отриманий від використання відтворюваних, не пов'язаних з експлуатацією природних ресурсів, інтелектуальних факторів виробництва, перш за все інтелектуального капіталу.
Мітін А.Н. [7]	Інтелектуальна рента являє форму економічної реалізації різних видів власності на інтелектуальні ресурси та інноваційні продукти, це дохід понад мінімального рівня, який необхідний для залучення інтелектуальних ресурсів в визначену сферу діяльності.
Назаричев Т.Н. [1]	Інтелектуальна рента як категорія постіндустріальної економіки, яка пов'язана зі спроможністю та мотивацією індивіда до інтелектуального виробництва за допомогою заволодіння інформацією та її ефективного використання.
Акерман Є.Н. Бутрець Ю.С. [9]	Інтелектуальна рента – це економічна форма реалізації власності та інтелектуальні ресурси у вигляді надприбутку, отриманого в результаті встановлення тимчасової монополії на використання визначеного ресурсу.
Карпенко О.А. [10]	Інтелектуальною рентою ми називаємо не тільки усю ренту від застосування інтелектуального капіталу, але і її первинну форму – від капіталу людського. Інтелектуальна рента с людського капіталу в процесі комерціалізації продукту трансформується в її форму зі структурного капіталу – технологічну, інноваційну ренту, і таким чином, перераховані види рент будуть перетвореними формами інтелектуальної ренти (з людського капіталу).
Суша Г.З. Луцевіч А.Д. [11]	Інтелектуальна рента являє собою додатковий прибуток від продукції, яка вироблена з використанням об'єктів інтелектуальної власності.
Буєвіч А.П. [12]	Інтелектуальною рентою називається не тільки вся рента від застосування інтелектуального капіталу, але і її першопочаткова форма – від капіталу людського.

Проведений авторами аналіз показує, що майже більшість визначень дефініції «інтелектуальна рента» мають такі складові, як інтелектуальний капітал, додатковий капітал, власність, інтелектуальні ресурси. Але основою формування інтелектуальної ренти є інтелектуальна власність.

На думку авторів, саме сьогодні формується сучасна теорія ренти, яка притаманна новій економічній моделі – економіці знань. Так, у своїй роботі вчені Карпенко О.А. та Левченко Л.В. виділяють в системі економічних відносин рентні та нерентні сектори [13]. Під рентними

секторами вони розуміють не тільки класичні галузі (агропромисловий комплекс, добувну та переробну промисловість, будівництво), а також галузі, пов'язані з військовопромисловим комплексом, сектор фінансів, малий та середній бізнес, ІТ-сферу. Нерентні сектори в своїй основі мають неприродну ренту, для якої характерні такі форми: технологічна, організаційно-господарська, управлінська, фінансово-кредитна, грошова, торгівельна, інформаційна, інтелектуальна, інноваційна, з авторських творів в сфері літератури та мистецтва, військово-технічна, інституційна

[14]. Усі перераховані різновиди рент мають інтелектуальну природу та засновані на використанні інтелектуального капіталу, а саме його структурної частини, як фактора виробництва.

Механізм формування інтелектуальної ренти міститься у додаванні до середньої вартості продажу інтелектуальної власності, патентів, ліцензій та гудвілу інноваційних організацій, які мають широкую мережу та надприбуток. Сьогодні питання про господарський механізм розподілу та використання інтелектуальної ренти є одним з найактуальніших, тому що створення дієвого інструменту обліку формування, розподілу та використання інтелектуальної ренти має істотний вплив на розвиток усього інноваційного середовища.

Економічною умовою виникнення інтелектуальної ренти є різниця в корисності об'єктів інтелектуальної власності, які використовуються в новаціях порівняно з традиційними товарами. Основною причиною утворення інтелектуальної ренти є монополія користувача на більш цінні об'єкти інтелектуальної власності в різних галузях матеріального виробництва. Передумовами створення інтелектуальної ренти є оформлення та захист прав власності на об'єкти інтелектуальної власності. Таким чином, величину інтелектуальної ренти можна визначити як різницю між вартістю новації, вироблених за допомогою об'єктів інтелектуальної власності, та вартістю типового продукту певного виду.

Дослідження свідчать, що більшість вчених виділяють три форми

інтелектуальної ренти: монопольна інтелектуальна рента, диференційна інтелектуальна рента та абсолютна інтелектуальна рента (рис.). Незважаючи на те, що в літературних джерелах існує досить велика кількість визначення дефініцій «інтелектуальна рента», на сьогоднішній день ще немає єдиного підходу до механізму її оцінки та розрахунку. Для розробки такого механізму ключовим є питання визначення особливостей інтелектуальної ренти, які виокремлюють її з інших видів ренти.

Основними особливостями інтелектуальної ренти виявленими на підставі проведеного аналізу літературних джерел і узагальнення передового досвіду є такі:

- інтелектуальна рента виникає лише в таких галузях як інноваційна, інформаційна та соціальна. Особливе місце при цьому посідає інноваційна інфраструктура, тому що, вона, по-перше, ініціює розробку та використання інтелектуальних продуктів та створення новації, по-друге, містить у собі науку, інноватику та венчурний бізнес;

- економічними агентами присвоєння інтелектуальної ренти є власники інтелектуальних ресурсів та інтелектуального капіталу;

- джерелами формування інтелектуальної ренти є надприбуток, монопольний прибуток, надлишковий прибуток, відносна економія витрат використання якісних інтелектуальних ресурсів;

- специфікація прав власності на об'єкти інтелектуальної власності, в тому числі загальнопланетарні [9].

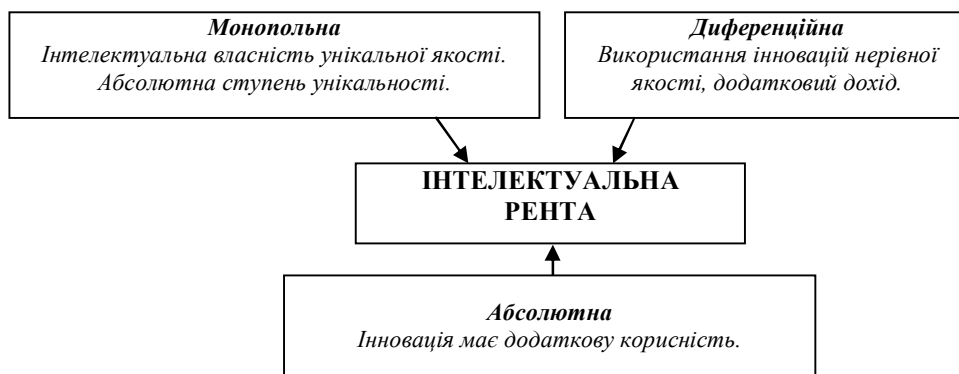

Рис. Форми інтелектуальної ренти

* Джерело – розроблено авторами

Інтелектуальна рента має надзвичайно велике значення для формування моделі економіки знань, оскільки рентні відносини є економічно вигідними та дозволяють власнику самостійно визначати об'єкти, на які сфокусовані творчі зусилля, інтенсивність творчого процесу, форми обміну інтелектуального продукту та отримання доходу на свій інтелектуальний капітал. Але для того, щоб цей механізм запрацював він повинен пройти низку етапів: виникнення ідеї; прийняття ідеї для перевірки через наукові та прикладні дослідження; пошук сфери використання інтелектуального продукту; експертиза конструкторського задуму; нова технологія: дослідний зразок; новий вид товару; позитивне відношення споживача до нового інтелектуального продукту. Відносно моделі економіки знань це означає, що економічне зростання країни значно залежить від частки продукції та технологічного устаткування, що містять нові знання та найсучасніші управлінські рішення. Сьогодні найбільш характерними для економіки знань є такі нові форми конкуренції, як кластерні конструкції, поєднані з освітою, венчурним фінансуванням, кадрами зі спеціалізованою підготовкою, інноваційним виробництвом та мережами для просування новації на ринки збуту. Поєднання фундаментальної науки, що впроваджує нові знання у виробництво з новими моделями економічного зростання країни, які за допомогою інноваційних систем реалізують ці знання в конкретні технології, продукти та послуги, прискорюють процес інтелектуального виробництва та дозволяють чітко визначити періоди та обсяги одержання інтелектуальної ренти. Саме тут, на перший план виходить найважливіший аспект рентних проблем, як в теоретичному, так і в практичному сенсі, а саме – механізм розподілу інтелектуальної ренти між різними суб'єктами господарювання (працівниками, компанією та державою), кожний з яких має право на економічну реалізацію своєї участі у вигляді доходу. В цьому механізмі важливим питанням є питання пропорційності розподілу рентного доходу між працівниками компанії (спеціалістами

інтелектуальної праці) та самою компанією-новатором. Хоча в особі власника інтелектуального капіталу компанії в цілому виступає підприємство, але чистий загальний дохід компанії теоретично повинен розподілятися між працівниками та самою компанією пропорційно розподілу її загального інтелектуального капіталу на дві частини – людський та структурний (табл. 2). На практиці компанія здійснює монополію на свій людський капітал як виробничий об'єкт, тобто компанія є орендатором людського капіталу та оплачує його послуги за допомогою заробітної плати. Це надає можливість компанії здійснювати перерозподіл частини рентного доходу працівників на свою користь, тому, в сучасному механізмі господарювання працівники найчастіше не можуть присвоювати собі всю частину особистої ренти і, тому ця частина ренти перетворюється в додатковий прибуток компанії, який носить назву квазіінтелектуальної ренти.

Таким чином, на думку авторів, подальший розвиток теорії інтелектуальної ренти повинен слугувати базою для методологічних та практичних досліджень у цьому напрямку. Для цього необхідно провести комплексну роботу зі зміни діючого механізму господарювання, стосовно економіки, заснованої на знаннях, а саме:

- удосконалення правової бази в частині розробки, впровадження та використання об'єктів інтелектуальної власності;
- введення інституту відповідальності за неправомірні дії по відношенню до її власників;
- створення нових стимулюючих механізмів для збільшення об'єктів інтелектуальної власності;
- розширення кількості суб'єктів інноваційної інфраструктури (технопарків, технополісів, інноваційних центрів, бізнес-інкубаторів, венчурних фірм);
- розробка нових механізмів державно-приватного партнерства в інноваційній сфері.

Усі запропоновані заходи повинні сприяти подальшому створенню єдиної національної інноваційної системи, яка б реально сприяла розвитку економіки знань.

**Національні або внутрішньо організаційні підходи до розподілу винагороди
За використання результатів інтелектуальної власності**

Країна	Застосовність	Розмір роялти			
		Винахідник	Лабораторія / факультет	Інститут	Без участі
Австралія	Університети	33 %	33 %	33 %	
Австрія	Основна практика				100 % власник
Бельгія	Фламандські університети	10-30 %	50 %	20-30 %	
Канада	Федеральні дослідження	35 % за законом	Різні варіанти	Різні варіанти	
Франція	Державні лабораторії	25 %	25 %	50 %	
Німеччина	Центри Макса Планка, HGF	33 %	33 %	33 %	
Угорщина		0 %	Не визначалось	До 100 %	
Ізраїль	Університет Hebrew Інститут Weizmann	33 %	33 %	33 %	
		40 %	0 %	60 %	
Італія		0 %	Не визначалось	До 100 %	
Японія	університети				100 % власник
Корея	Інститут KIST	До 60 %	0 %	40 %	
Мексика	Державні лабораторії				100 % власник
Голландія	Державні лабораторії				100 % власник
Польща		Не має загального правила			
Великобританія	BBRCs	Розподіл заохочується в методичних рекомендаціях університетів			
США	Університети Stenford	33 %	33 %	33 %	

Висновки. Теорія та методологія економіки знань сьогодні знаходиться в центрі наукових досліджень вчених-економістів. Вивчення цієї галузі науки має велике значення у зв'язку з переходом світового господарства та національної економіки на нову стадію свого розвитку, а саме - економіку, яка базується на знаннях.

Важливим поняттям в розробці теоретичних та методологічних основ економіки знань є інтелектуальна рента. Саме вона відіграє вирішальну роль в процесі присвоєння її власниками свого

інтелектуального капіталу та інтелектуальних ресурсів, що викликає зацікавленість суб'єктів в безперервному створенні нових продуктів.

На стадії розробки в цій теорії знаходиться механізм формування інтелектуальної ренти як для окремих галузей національної економіки, так і для країн в цілому з урахуванням моделі їхньої економічного зростання, рівня розвитку національної інноваційної системи та політики керівництва держави.

Література

1. Назарьчев Т. М. Сущность и особенности интеллектуальной ренты как фактора развития современной экономики [Электронный ресурс] / Т. М. Назарьчева // Вопросы современной экономики. - 2013. - № 2. - Режим доступа: economic-journal.net/2013/06/1172.

2. Васильева М. В. Инновационная политика развития нанотехнологий [Электронный ресурс] / М. В. Васильева // Вопросы современной экономики. - 2013. - № 1. - Режим доступа: <http://economic-journal.net/2013/03/innovacionnaya-politica-razvitiya-nanotexnologij>.

3. Иващенко Н. П. Инновационный процесс и формы

коммерциализации новшеств [Электронный ресурс] / Н. П. Иващенко, С. А. Денисова. – Режим доступа: www.msu.ru/projects/amv/doc/6h_1_6_1_nom3_2.pdf.

4. Яковец Ю. В. Рента, антирента, квазирента в глобально цивилизационном измерении / Ю. В. Яковец. – М.: Академкнига, 2003. – 240 с.

5. Микроэкономика знаний / В. Л. Макаров, Г. Б. Клейнер. – М.: ЗАО Издательство «Экономика», 2007. – 204 с.

6. Риддерстрале Й. Караоке-капитализм. Менеджмент для человечества: пер. с англ. / Й. Риддерстрале, К. Нордстрем. – СПб.: Стокгольмская школа экономики в СПб, 2004. – 328 с.

7. Митин А. Н. Инновационный потенциал интеллектуальной ренты [Электронный ресурс] / А. Н. Митин. – Режим доступа: bmpravo.ru/show_statphp?stat=750.

8. Салихова Р. С. Содержание и формы реализации интеллектуальной ренты в современной экономике [Электронный ресурс] / Р. С. Салихова. – Режим доступа: <http://hghltd.yandex.net/yandbtm?gtree>.

9. Акерман Е. Н. Интеллектуальная рента как источник и результат инновационного развития / Е. Н. Акерман, Ю. С. Бурец // Вестник Томского государственного университета. – 2013. – № 374. – С. 134-136.

10. Карпенко О. А. Инновационная рента в системе рентных отношений / О. А. Карпенко, Л. В. Левченко // Вестник Омского университета. – Серия «Экономика». – 2010. – № 4. – С. 25-30.

11. Суша Г. З. Определение стоимости интеллектуальной ренты и материальное поощрение персонала [Электронный ресурс] / Г. З. Суша, А. Д. Луцевич. – Режим доступа: www.pac.by/dfiles/001581_901190_Lucevich5.pdf.

12. Бувич А. П. К вопросу о формировании и распределении интеллектуальной ренты в инновационной экономике / А. П. Бувич // Экономика и социум. – 2014. – № 4 (13). – Режим доступа: iupr./.../Buevich%20Anzhelika_4_statya_k%20voprosu%20%20form.

13. Карпенко О. А. Инновационная рента в системе рентных отношений / О. А. Карпенко, Л. В. Левченко // Вестник Омского университета. – Серия «Экономика». – 2010. – № 4. – С. 25-30.

14. Houghton J.A Primer on the Knowledge Economy / John Houghton, Peter Sheehan. – Melbourne: Victoria University ; Centre for Strategic Economic Studies, 2000.

References

1. Nazarycheva T.M. (2013). Sushhnost' i osobennosti intellektual'noj renty kak faktora razvitija sovremennoj jekonomiki [The nature and characteristics of intellectual rent as a factor of modern economy development]. Voprosy sovremennoj jekonomiki – The issues of modern economy, No 2. *economic-journal.net*. Retrieved from <http://economic-journal.net/2013/06/1172> [in Russian].

2. Vasil'eva M.V. (2013). Innovacionnaja politika razvitija nanotekhnologij [Innovation policy of nanotechnology development]. Voprosy sovremennoj jekonomiki – The issues of modern economy, No 1. *economic-journal.net*. Retrieved from [razvitija-nanotekhnologij \[in Russian\].

3. Ivashhenko N.P., Denisova S.A. Innovacionnyj process i formy kommercializacii novshestv \[Innovation process and forms of commercialization of innovations\]. \(n.d.\). \[www.msu.ru\]\(http://www.msu.ru\). Retrieved from \[www.msu.ru/projects/amv/doc/6h_1_6_1_nom3_2.pdf\]\(http://www.msu.ru/projects/amv/doc/6h_1_6_1_nom3_2.pdf\) \[in Russian\].

4. Jakovec Ju.V. \(2003\). Renta, antirenta, kvazirenta v global'no civilizacionnom izmerenij \[Rent, anti-rent, quasi-rent in the global civilizational dimension\]. Moscow: Akademkniga, p.240 \[in Russian\].

5. Makarov V.L., Klejner G.B. \(2007\). Mikrojekonomika znanij \[Microeconomics knowledge\]. Moscow: ZAO Izdatel'stvo «Jekonomika», p. 204 \[in Russian\].

6. Ridderstrale J., Nordstrem K. \(2004\). Karaoke-kapitalizm. Menedzhment dlja chelovechestva \[Karaoke capitalism. Management for humanity\]. \(Trans\). Saint Petersburg: Stokgol'mskaja shkola jekonomiki v SPb, p. 328 \[in Russian\].

7. Mitin A.N. Innovacionnyj potencial intellektual'noj renty \[The innovative potential of the intellectual rent\]. \(n.d.\). \[bmpravo.ru\]\(http://bmpravo.ru\). Retrieved from \[bmpravo.ru/show_statphp?stat=750\]\(http://bmpravo.ru/show_statphp?stat=750\) \[in Russian\].

8. Salihova R.S. Soderzhanie i firmy realizacii intellektual'noj renty v sovremennoj jekonomike \[The contents and implementation of the firm's intellectual rent in a modern economy\]. \[hghltd.yandex.net\]\(http://hghltd.yandex.net\). Retrieved from <http://hghltd.yandex.net/yandbtm?gtree> \[in Russian\].

9. Akerman E.N., Burec Ju.S. \(2013\). Intellektual'nta kak istochnik i rezul'tat innovacionnogo razvitija \[Intellectual rent as a source and result of innovative development\]. *Vestnik Tomskogo gosudarstvennogo universiteta – Vestnik of Tomsk state University*, No 374, pp. 134-136 \[in Russian\].

10. Karpenko O.A., Levchenko L.V. \(2010\). Innovacionnaja renta v sisteme rentnyh otnoshenij \[Innovative rents in the system of rent relations\]. *Vestnik Omskogo universiteta: Serija «Jekonomika» – Bulletin of Omsk University: Serija «Jekonomika»*, No 4, pp. 25-30 \[in Russian\].

11. Susa G.Z., Lucevich A.D. Opredelenie stoimosti intellektual'noj renty i material'noe pooshhrenie personala \[Determining the value of intellectual rent and material stimulation of the personnel\]. \[www.pac.by\]\(http://www.pac.by\). Retrieved from \[www.pac.by/dfiles/001581_901190_Lucevich5.pdf\]\(http://www.pac.by/dfiles/001581_901190_Lucevich5.pdf\) \[in Russian\].

12. Buevich A.P. \(2014\). K voprosu o formirovanii i raspredelenii intellektual'noj renty v innovacionnoj jekonomike \[The question of the formation and distribution of intellectual rent in the innovation economy\]. *Jekonomika i socium – Economy and society*, No 4 \(13\). – Retrieved from \[iupr./.../Buevich%20Anzhelika_4_statya_k%20voprosu%20%20form\]\(http://iupr./.../Buevich%20Anzhelika_4_statya_k%20voprosu%20%20form\) \[in Russian\].

13. Karpenko O.A., Levchenko L.V. \(2010\). Innovacionnaja renta v sisteme rentnyh otnoshenij \[Innovative rents in the system of rent relations\]. *Vestnik Omskogo universiteta: Serija «Jekonomika» – Bulletin of Omsk University: Serija «Jekonomika»*, No 4, pp. 25-30 \[in Russian\].

14. Houghton J.A Primer on the Knowledge Economy / John Houghton, Peter Sheehan. – Melbourne: Victoria University ; Centre for Strategic Economic Studies, 2000 \[in English\].](http://economic-journal.net/2013/03/innovacionnaja-politica-</p>
</div>
<div data-bbox=)

Аннотація

Сагайдак-Никитюк Р.В., Коноваленко М.К. Роль интеллектуальной ренты в экономике знаний

В статье проанализированы теоретические аспекты важного направления современного этапа развития экономической мысли - экономики знаний. Показаны роль и значение интеллектуальной ренты в развитии теории экономики знаний.

Современный этап развития производительных сил общества включает такую производственную силу, как знания. Ускорение научно-технического прогресса активизирует инновационную деятельность любой национальной экономики.

На первый план, как основная ценность компании, выходят нематериальные активы. Важным понятием в теории и методологии экономики знаний является интеллектуальная рента.

Авторы работы показали проблемы, возникающие перед учеными в направлении разработки теории экономики знаний. Так, сегодня в теоретическом плане еще не сложился понятийный аппарат, а именно нет единого мнения ученых относительно толкования дефиниции «интеллектуальная рента», не разработаны до конца механизм формирования интеллектуальной ренты в отдельных отраслях экономики страны

Ключевые слова: экономика знаний, интеллектуальная рента, инновационное развитие, человеческий капитал, механизм.

Abstract

Sahaidak-Nikitiuk R.V., Konovalenko M.K. The role of intellectual rent in the knowledge economy

In the article the theoretical aspects of the important directions of the present stage of development of economic thought – the Economics of knowledge. Shows the role and importance of intellectual rent in the development of the theory of the knowledge economy.

The modern stage of development of the productive forces of society this includes production power as knowledge. The acceleration of scientific and technical progress will intensify the innovative activities of any national economy. To the fore, as the main value of the company, are intangible assets. An important concept in the theory and methodology of the knowledge economy is intellectual rent.

The authors showed the problems found by scientists in developing the conceptual apparatus, namely, there is no consensus among scientists on the interpretation of the definition of the “intellectual rent”, not developed until the end of the mechanism of intellectual rent formation in the individual sectors of the economy.

Keywords: knowledge economy, intellectual rent, innovation development, human capital, the mechanism.

Стаття надійшла до редакції 11.04.2016 р.

